

Internet of Thing (IoT)

โดย

นายณัฐวัฒน์ พัลวัล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา

Internet of Thing (IoT) คืออะไร

Internet of Things (IoT)

IoT ย่อมาจาก Internet of Things ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับการเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ กันทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้สามารถรับส่ง ข้อมูลและทำงานร่วมกันได้อย่างอัตโนมัติและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

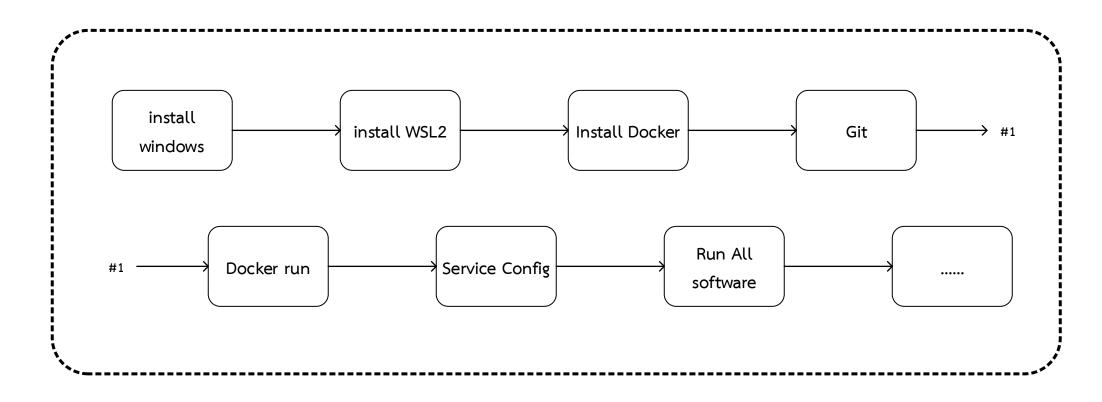
ในระบบ IoT อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เซ็นเซอร์ เครื่องมือวัด หรือ อุปกรณ์ไฟฟ้า เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อสารกันได้ ซึ่งทำ ให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากอุปกรณ์เหล่านั้นและใช้ข้อมูลเหล่านั้น ในการวิเคราะห์ ประมวลผล หรือใช้ในการควบคุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง สะดวกและรวดเร็ว

ระบบ IoT มีการนำเอาเทคโนโลยีเครือข่าย การสื่อสารไร้สาย การรวมระบบคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดความสามารถในการติดต่อสื่อสารและการทำงานอัตโนมัติ ระหว่างอุปกรณ์ต่าง ๆ

จะเรียนอะไรบ้าง?

ในหน่วยเรียนนี้เราจะศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้งาน Internet of Things (IoT) ซึ่งเป็น เทคโนโลยีที่เชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ กับโลกดิจิทัล เพื่อให้เกิดการสื่อสารและการแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกัน

Windows Subsystem for Linux 2 (WSL2)

WSL2 เป็นเทคโนโลยีที่ออกแบบมาเพื่อเป็นช่วงส่วนกลางที่ทำให้สามารถรันระบบปฏิบัติการ Linux บน ระบบปฏิบัติการ Windows ได้

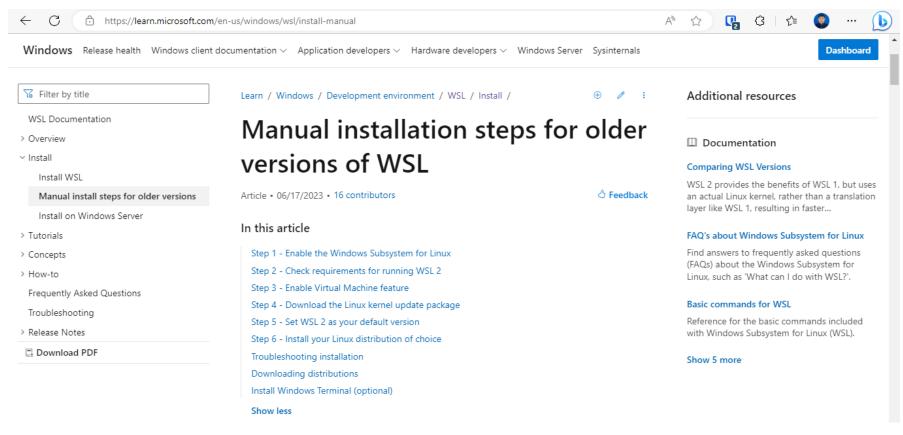
WSL2 เป็นการพัฒนาของ Microsoft ที่มีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและความเข้ากันได้ระดับสูงของ WSL ซึ่งเป็นเวอร์ชันก่อนหน้า โดย WSL2 ใช้เทคโนโลยีการจำลองสถาปัตยกรรมหนึ่งเพื่อสร้างเคอร์ เนล Linux แยกออกมาตัวเองที่ทำงานบน Windows ในลักษณะเป็นระบบปฏิบัติการเสมือน (virtualized) นั่น หมายความว่า WSL2 ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows แต่ให้บริการและรันโปรแกรม Linux ในพื้นที่เอมู เลชันของตัวเอง

การใช้งาน WSL2 ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถเรียกใช้คำสั่ง Linux และรันแอปพลิเคชัน Linux ได้โดยตรงใน เครื่อง Windows โดยไม่ต้องติดตั้งเครื่องมือสำหรับจำลองหรือตั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ Linux แยกต่างหาก ผู้ใช้งาน สามารถเรียกใช้คำสั่งที่รู้จักของ Linux, ติดตั้งและใช้งานซอฟต์แวร์ Linux, และทำงานกับไฟล์และไดเรกทอรีของ Linux ได้ในระบบไฟล์ของ Windows

วัฒน์ พัลวัล

การติดตั้ง Windows Subsystem for Linux 2 (WSL2)

การเตรียมความพร้อมสำหรับการติดตั้ง WSL2 สามารถเข้าทำการติดตั้งได้จาก https://learn.microsoft.com/en-us/windows/wsl/install-manual

วิธีการติดตั้ง WSL 2 ประกอบด้วยขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้นตอนดังนี้

ข**้นตอนที่ 1:** เปิดใช้งาน Windows Subsystem for Linux (WSL) ใน Windows 10

เปิดหน้า PowerShell หรือ Command Prompt ด้วยสิทธิ์ Administrator และใช้คำสั่ง ต่อไปนี้

dism.exe /online /enable-feature /featurename:Microsoft-Windows-Subsystem-Linux /all /norestart

ขั้นตอนที่ 2: ตรวจสอบความต้องการสำหรับการใช้งาน WSL 2

ต้องใช้ Windows 10 เวอร์ชัน 1903 (build 18362) หรือใหม่กว่าและต้องใช้ระบบปฏิบัติการที่ เปิดใช้งาน Hyper-V ดังนั้นให้ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีระบบปฏิบัติการและคอมพิวเตอร์ที่สามารถรัน WSL 2 ได้

ขั้นตอนที่ 3: เปิดใช้งานคุณสมบัติ Virtual Machine เปิดหน้า PowerShell หรือ Command Prompt ด้วยสิทธิ์ Administrator และใช้คำสั่งต่อไปนี้:

dism.exe /online /enable-feature /featurename:VirtualMachinePlatform /all /norestart

เมื่อคำสั่งดังกล่าวทำงานเสร็จ ให้ทำการรีสตาร์ทคอมพิวเตอร์อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4: ดาวน์โหลดแพคเกจอัปเดต Linux kernel โดยไปที่เว็บไซต์การดาวน์โหลดของ Microsoft เพื่อรับแพคเกจอัปเดต Linux kernel สำหรับ WSL 2 และคลิกที่ลิงก์ดาวน์โหลด https://wslstorestorage.blob.core.windows.net/wslblob/wsl_update_x64.msi

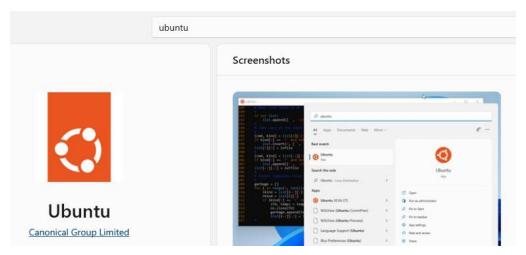
ขั้นตอนที่ 5: ตั้งค่า WSL 2 เป็นเวอร์ชันเริ่มต้น เปิดหน้า PowerShell หรือ Command Prompt และ ใช้คำสั่งนี้เพื่อตั้งค่า WSL 2 เป็นเวอร์ชันเริ่มต้น:

wsl --set-default-version 2

ข**้นตอนที่ 6:** ติดตั้งเวอร์ชันของ Linux ที่คุณต้องการ เปิด Microsoft Store และค้นหาเวอร์ชันของ Linux ที่ต้องการติดตั้ง เมื่อค้นพบแอปพลิเคชัน Linux ที่ต้องการให้คลิกที่นั้นและติดตั้งเพื่อเริ่ม

กระบวนการติดตั้ง **เลือก Ubuntu**

Installing, this may take a few minutes...
Installation successful!
Please create a default UNIX user account. The username does not for more information visit: https://aka.ms/wslusers
Enter new UNIX username:

เสร็จขั้นตอนการติดตั้ง Ubuntu บน Windows

Linux

Linux เป็นระบบปฏิบัติการ (Operating System) ที่สร้างขึ้นโดย Linus Torvalds ในปี 1991 และได้รับการพัฒนา และส่งเสริมให้เติบโตต่อมาโดยชุมชนนักพัฒนาที่มีส่วนร่วมมากมายต่อเนื่อง (Open Source Community) ระบบปฏิบัติการนี้ เป็นตัวกลางที่ทำงานร่วมกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ บนเครื่องคอมพิวเตอร์

Linux เน้นความเสถียรและความประสิทธิภาพ มีลักษณะการทำงานแบบหลายภารกิจ (Multitasking) และสามารถ ให้บริการในรูปแบบหลายผู้ใช้ (Multiuser) โดยมีความสามารถในการจัดการและประมวลผลคำสั่งในรูปแบบเส้นคำสั่ง (Command Line Interface) และเมนูกราฟิก (Graphical User Interface) ที่ให้ควบคุมและบริหารจัดการระบบได้อย่าง สะดวกสบาย

การพัฒนา Linux ได้ใช้ภาษาโปรแกรมที่เปิดเผยรหัสต้นฉบับ (Open Source) ทำให้นักพัฒนาทั่วโลกสามารถศึกษา และพัฒนาเพิ่มเติมได้ ชุมชน Open Source ได้เปิดโอกาสให้นักพัฒนาเข้าร่วมพัฒนาต่อยอด และนำมาใช้กันหลากหลาย สถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นบนคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เครื่องเซิร์ฟเวอร์ อุปกรณ์ IoT (Internet of Things) และอื่น ๆ ที่ต้องการ ระบบปฏิบัติการที่เสถียรและความประสิทธิภาพสูง

วุวัฒน์ พัลวัล

พื้นฐานของเชลล์ (Shell) บน Ubuntu

```
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~$ ls
docker
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~$ pwd
/home/natta
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~$ __
```

Shell คืออะไร?

ในระบบปฏิบัติการ (Operating System) ที่ใช้ระบบ Linux เช่น Ubuntu, Shell คือโปรแกรมหรืออินเตอร์เฟซที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้ (User) กับระบบปฏิบัติการ (Operating System) และแอปพลิเคชันภายใน ระบบปฏิบัติการนั้น ๆ โดยใช้คำสั่งหรือคำสั่งเรียกใช้งาน (Command) ที่ผู้ใช้พิมพ์เข้า ไปใน Shell แล้วระบบปฏิบัติการจะทำการประมวลผลและดำเนินการตามคำสั่งนั้น ๆ

คำสั่งพื้นฐานใน Shell

- cd: เปลี่ยนไดเร็กทอรี (Change Directory)
- ls: แสดงรายชื่อไฟล์และไดเร็กทอรีในตำแหน่งปัจจุบัน (List)
- pwd: แสดงตำแหน่งปัจจุบัน (Print Working Directory)
- mkdir: สร้างไดเร็กทอรีใหม่ (Make Directory)
- rm: ลบไฟล์หรือไดเร็กทอรี (Remove)
- cp: คัดลอกไฟล์หรือไดเร็กทอรี (Copy)
- mv: ย้าย (หรือเปลี่ยนชื่อ) ไฟล์หรือไดเร็กทอรี (Move)

ตัวอย่างการใช้คำสั่งใน Shell

- การเปลี่ยนไดเร็กทอรี: cd /home/user/documents
- การแสดงรายชื่อไฟล์และไดเร็กทอรี: ls
- แสดงตำแหน่งปัจจุบัน: pwd
- การสร้างไดเร็กทอรี: mkdir project
- การลบไฟล์: rm file.txt
- การคัดลอกไฟล์: cp file.txt /backup
- การย้ายไดเร็กทอรี่: mv folder /home/user/documents/projects

การแสดงรายละเอียดของไฟล์และไดเร็กทอรี

ls -l: แสดงรายละเอียดของไฟล์และไดเร็กทอรีทั้งหมด

ls -a: แสดงไฟล์และไดเร็กทอรีทั้งหมดรวมถึงไฟล์ที่ซ่อน (Hidden)

การจัดการไฟล์ข้อความ

• touch: สร้างไฟล์เปล่า

• chmod: เปลี่ยนสิทธิ์การเข้าถึงไฟล์

• chown: เปลี่ยนเจ้าของไฟล์

cat: อ่านเนื้อหาของไฟล์ข้อความ

• nano: แก้ไขไฟล์ข้อความด้วย Text Editor Nano

ตัวอย่างการใช้คำสั่งในการจัดการไฟล์และไดเร็กทอรี

- แสดงรายละเอียดของไฟล์และไดเร็กทอรีทั้งหมด: ls -l
- สร้างไฟล์เปล่า: touch newfile.txt
- แก้ไขไฟล์ด้วย Nano: nano newfile.txt
- อ่านเนื้อหาของไฟล์: cat newfile.txt
- เปลี่ยนสิทธิ์การเข้าถึงไฟล์: chmod 644 newfile.txt
- เปลี่ยนเจ้าของไฟล์: chown user newfile.txt

การใช้งาน Package Manager (apt)

Package Manager คืออะไร?

Package Manager เป็นเครื่องมือที่ใช้ในระบบปฏิบัติการเพื่อจัดการ และส่งติดตั้งแพคเกจซอฟต์แวร์ (Software Package) ซึ่งเป็นชุดของ โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันที่ถูกห่อหุ้มเข้าไปในแพคเกจเดียวกัน เพื่อให้ง่าย ต่อการติดตั้ง ดังนั้นผู้ใช้สามารถใช้ Package Manager ในการติดตั้งและลบ แพคเกจซอฟต์แวร์ได้โดยง่ายและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

ัฒน์ พัลวัล

คำสั่ง apt: การติดตั้งและจัดการแพคเกจซอฟต์แวร์

- ติดตั้งแพคเกจ: sudo apt-get install package_name
- อัปเดตรายชื่อแพคเกจ: sudo apt-get update
- อัปเดตแพคเกจที่ติดตั้ง: sudo apt-get upgrade
- ค้นหาแพคเกจ: apt-cache search keyword

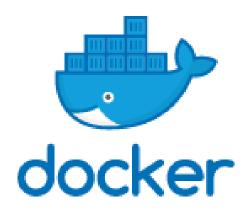
วัฒน์ พัลวัล

คำสั่ง apt-add-repository: เพิ่ม Repository เพื่อติดตั้งแพคเกจ จากแหล่งที่มาที่ไม่ได้รวมมาในรายการประจำ

- เพิ่ม Repository: sudo apt-add-repository repository_url
- อัปเดตรายชื่อแพคเกจหลังจากเพิ่ม Repository: sudo apt-get update

วุวัฒน์ พัลวัล

Docker

Docker เป็นแพลตฟอร์มสำหรับการจัดการและปรับใช้แอปพลิเคชันที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ เรียกว่า "คอนเทนเนอร์" (Containers) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้สามารถแพคแอปพลิเคชันและ ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ในคอนเทนเนอร์เดียวกันได้ ทำให้ง่ายต่อการโอนย้ายและเปิดใช้งาน แอปพลิเคชันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันได้อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ Docker ยังมีเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการคอนเทนเนอร์ เช่น Docker Compose เพื่อการจัดการและกำหนด คอนเทนเนอร์และบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

การติดตั้ง Docker Community Edition (Docker CE) ใน Ubuntu ต้องทำตามขั้นตอนดังนี้

1. อัปเดตรายการแพ็คเกจที่มีอยู่ของคุณโดยใช้คำสั่ง:

sudo apt update

2. ติดตั้งแพ็คเกจบางตัวที่จำเป็นให้ apt สามารถใช้แพ็คเกจผ่าน HTTPS ได้:

sudo apt install -y apt-transport-https ca-certificates curl software-properties-common

3. เพิ่มคีย์ GPG สำหรับที่เก็บ Docker อย่างเป็นทางการเข้าสู่ระบบของคุณ:

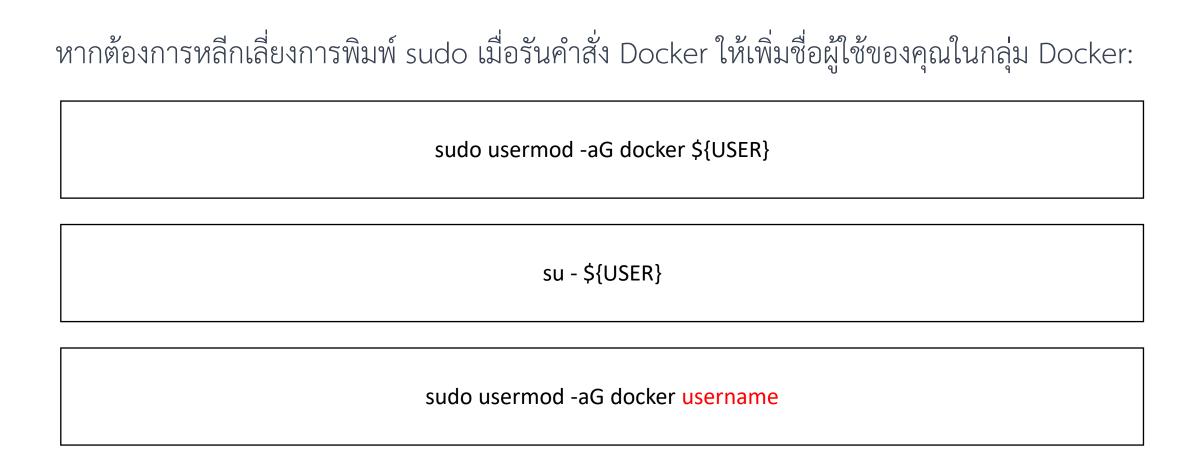
curl -fsSL https://download.docker.com/linux/ubuntu/gpg | sudo apt-key add -

4. เพิ่มที่เก็บ Docker ลงใน APT sources:

sudo add-apt-repository "deb [arch=amd64] https://download.docker.com/linux/ubuntu focal stable"

5. ติดตั้ง Docker ในรุ่นล่าสุดที่มีให้:

sudo apt install -y docker-ce

จากนั้นเขียนคำสั่งให้ Docker เริ่มทำงาน (จะต้องพิมพ์ทุกครั้งเมื่อเริ่มการทำงานของคอมพิวเตอร์)

sudo service docker start

หากไม่สามารถเริ่มทำงานได้ให้ตั้งค่า iptables ก่อน โดยพิมพ์คำสั่ง

sudo update-alternative -config iptables

จากนั้นเลือก /usr/sbin/i[tables-legacy 10 manual mode โดยการกดเลข 1 แล้ว Enter

```
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~$ sudo update-alternatives --config iptables
There are 2 choices for the alternative iptables (providing /usr/sbin/ipta

Selection Path Priority Status

* 0 /usr/sbin/iptables-nft 20 auto mode
1 /usr/sbin/iptables-legacy 10 manual mode
2 /usr/sbin/iptables-nft 20 manual mode
Press <enter> to keep the current choice[*], or type selection number: 2
```

ในการใช้งาน Docker จะใช้เพื่อสร้างการทำงานของ Service ของโปรแกรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ IoT ซึ่งในหน่วยเรียนนี้ ประกอบไปด้วย

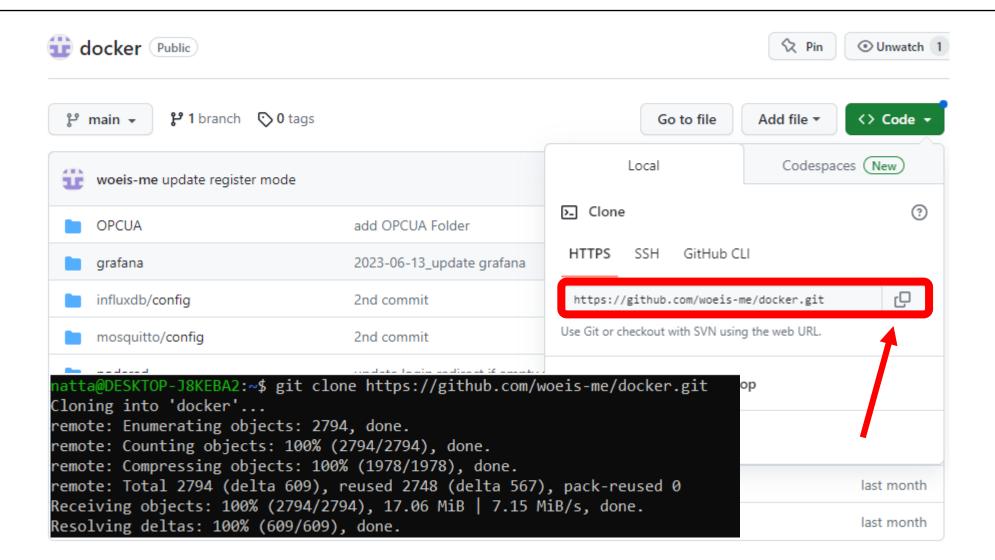
- Node-Red
- MQTT
- Influxdb
- Grafana

ณัฐวัฒน์ พัลวัล

27

Clone โปรเจคจากผู้สอนมาดำเนินงานโดยพิมพ์คำสั่ง

git clone https://github.com/woeis-me/docker.git


```
พิมพ์คำสั่งย้ายไปยัง Directory docker
```

cd docker

จากนั้นพิมพ์คำสั่งเริ่มทำงานของ docker แล้วรอจนเสร็จ

docker compose up -d --build

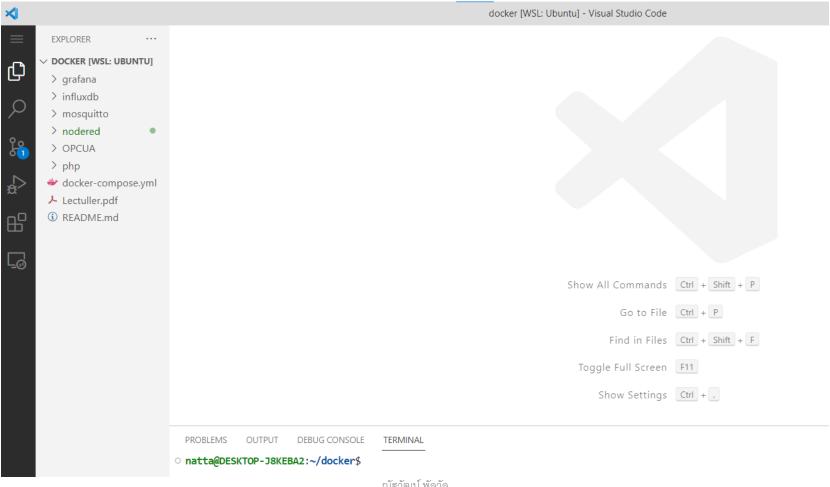
```
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~$ cd docker
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~/docker$ docker compose up -d --build
[+] Running 0/6
② db Pulling
② adminer Pulling
② phpmyadmin Pulling
② mosquitto Pulling
② influxdb Pulling
③ nodered Pulling
```

```
wetwork docker networkwame
Volume "docker grafana data"
                               Created
Container user-influxdb
                               Started
Container user-db
                               Started
Container user-adminer
                               Started
Container user-mosquitto
                               Started
Container user-php-apache
                               Started
Container user-grafana
                               Started
Container user-myadmin
                               Started
Container user-nodered
                               Started
atta@DESKTOP-J8KEBA2:~/docker$
```

เสร็จขั้นตอนการรันโปรแกรม docker

พิมพ์คำสั่งเปิดโปรแกรม visual studio code

code .

เมื่อเปิดโปรแกรม visual studio code เสร็จ ขั้นตอนต่อไปคือการตั้งค่า Service แต่ละตัว เพื่อเข้ารหัส

Node-Red

1. เปิดไฟล์ settings.js ใน nodered/setting.js จากนั้นเลื่อนไฟล์ลงมาที่บรรทัด 76 หรือ ช่วงโปรแกรม adminAuth

```
JS settings.js X
 EXPLORER
∨ DOCKER... [ ☐ [ ☐ ] D
                       nodered > JS settings.js > ...
                               * - httpsRefreshInterval
 > grafana
                               * - requireHttps
 > influxdb
                               * - httpNodeAuth
 > mosquitto
                               * - httpStaticAuth
                         70

∨ nodered

                         71
  > .npm
                         72
  > lib
                                  /** To password protect the Node-RED editor and admin API, the following
                         73
  > node_modules
                                   * property can be used. See http://nodered.org/docs/security.html for details.
                         74
  {} .config.nodes.json
                         75
  adminAuth: {
                         76
                                     type: "credentials",
  {} .config.runtime.json
                         77
                                     users: [{
  {} .config.users.json
                         78
                                          username: "admin",
                         79
  password: "$2b$08$W43cJY7itsaGlCH0IynALebMwFPB4pkTf5XofeytQhJpXU/bidz7K",
                         80

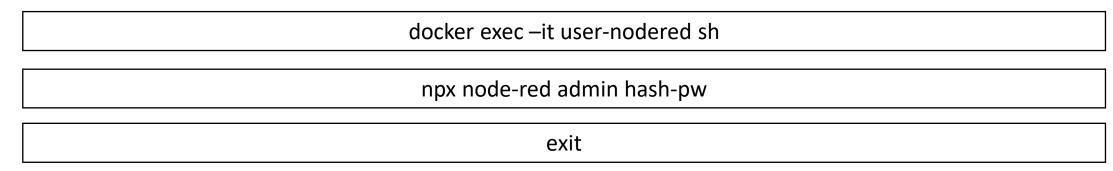
≡ .flows_cred.json.bac...

                                          permissions: "*"
                         81

≡ .flows.json.backup

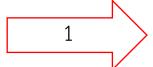
                         82
  {} .sessions.json
                         83
  {} flows_cred.json
                         84
  {} flows.json
                                   /** The following property can be used to enable HTTPS
                         85
  {} package-lock.json
                                   * This property can be either an object, containing both a (private) key
                         86
  {} package.json
                                   * and a (public) certificate, or a function that returns such an object.
                         87
  JS settings.js
                                    * See http://nodejs.org/api/https.html#https https createserver options requestlistener
                         88
                                    * for details of its contents
 > OPCUA
                         29
```

2. พิมพ์คำสั่งเพื่อสร้างรหัสผ่านในกับ Node-Red

จากนั้นกรอกรหัสผ่าน (ขณะกรอกจะไม่แสดงค่า) และกด Enter จะได้รหัสผ่านที่เข้ารหัส จากนั้นคัดลอกรหัสผ่านไป

กรอกในไฟล์ settings.js แล้วเซฟไฟล์

natta@DESKTOP-J8KEBA2:~/docker\$ docker exec -it user-nodered sh
~ \$ npx node-red admin hash-pw
Password:

\$2b\$08\$/cPfLivtwLBTNnFUD.6m7.k1NmE7QGebUlwGMOT4j6f3kMnWxoFHu

```
adminAuth: {

type: "credentials",

users: [{

password: "$2b$08$/cPfLivtwLBTNnFUD.6m7.k1NmE7QGebUlwGMOT4j6f3kMnWxoFHu",

permissions: "*"

}]

},
```

MQTT

สร้างไฟล์ password_file ใน mosquito/config จากนั้นพิมพ์คำสั่ง

docker exec –it user-mosquitto sh

mosquitto_passwd -b /mosquitto/config/password_file user pass

exit

```
PROBLEMS OUTPUT DEBUG CONSOLE TERMINAL

natta@DESKTOP-J8KEBA2:~/docker$ docker exec -it user-mosquitto sh

/ # mosquitto_passwd -b /mosquitto/config/password_file admin

/ # 

EXPLORER ...  

password_file U ×

pocker [wst: ubuntu]  

nosquitto > config > ≡ password_file

y grafana  

influxdb  

1  admin:$6$6i1LWG9vvNRiFpGF$H4IheMZsDxRLlXKvNLEF5bPkHuh2jwwp90C8yKMMXxx

2
```

Influxdb

1. พิมพ์คำสั่งดังต่อไปนี้

```
docker exec –it user-influxdb sh

influx

CREATE USER "admin" WITH PASSWORD 'admin_passwd' WITH ALL PRIVILEGES

CREATE DATABASE db_name

exit

exit
```

```
natta@DESKTOP-J8KEBA2:~/docker$ docker exec -it user-influxdb sh
# influx
Connected to http://localhost:8086 version 1.8.10
InfluxDB shell version: 1.8.10
> CREATE USER "admin" WITH PASSWORD 'Nattawat034p' WITH ALL PRIVILEGES
> create database mydb
> exit
# exit
```

2. แก้ไขไฟล์ influxdb.conf ที่บรรทัด 263 หรือ #auth-enabled = true โดยลบ # แล้วเซฟไฟล์

```
influxdb.conf M X
  EXPLORER
∨ DOCKER... [♣ 🛱 🖔 🗗
                       influxdb > config > 🌣 influxdb.conf
                        255
  > grafana
                        256
                                # Determines whether the Flux query logging is enabled.

✓ influxdb / config

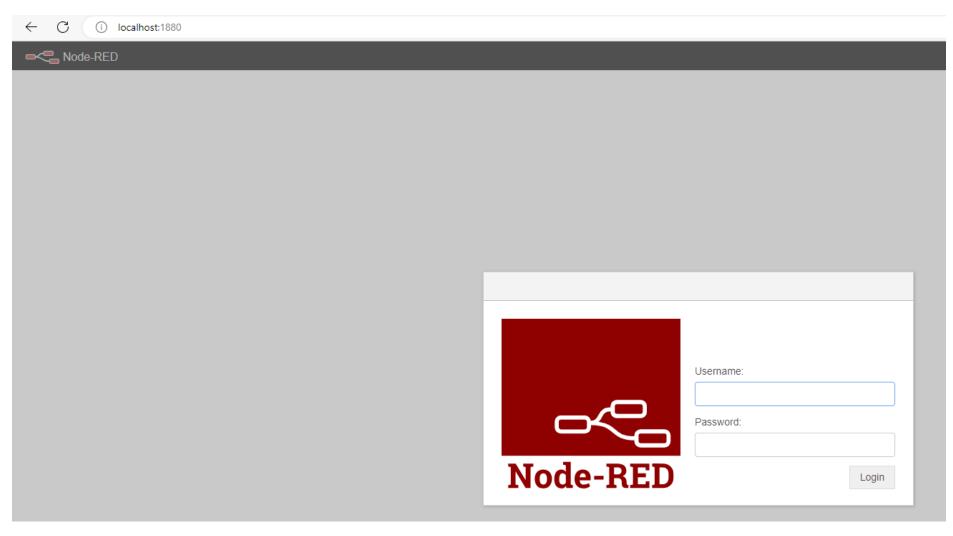
                                # flux-log-enabled = false
                        257
 influxdb.conf
                        258
  > mosquitto
                        259
                                # The bind address used by the HTTP service.
  > nodered
                                # bind-address = ":8086"
                        260
  > OPCUA
                        261
  > php
                        262
                                # Determines whether user authentication is enabled over HTTP/HTTPS.
 docker-compose.yml
                        263
                                auth-enabled = true
 Lectuller.pdf
                        264

 README.md

                        265
                                # The default realm sent back when issuing a basic auth challenge.
                                # realm = "InfluxDB"
                        266
```

เริ่มเข้าหน้าเว็บของ Node-Red โดยเข้า Link บนเว็บเบราซ์เซอร์

Node-Red: localhost:1880

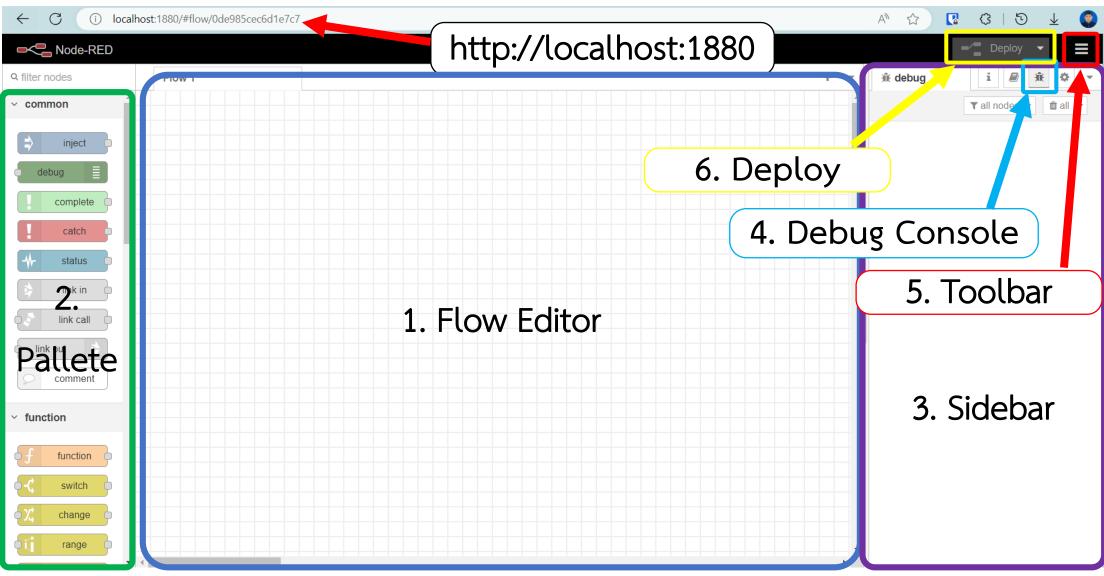

Node-Red

Node-Red เป็นแพลตฟอร์มแบบเบส์ออนเปิดต้นฉบับที่ใช้สำหรับสร้างและจัดการ กระบวนการอัตโนมัติที่เชื่อมต่อกับอุปกรณ์และบริการต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้งานในการสร้าง และควบคุมอินเทอร์เน็ตของสร้างของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (IoT) โดยใช้กราฟสร้าง เส้นทางที่เรียกว่า "flow" ซึ่งประกอบด้วยโหนด (nodes) และการเชื่อมต่อกันเพื่อให้ข้อมูล ไหลผ่านกัน

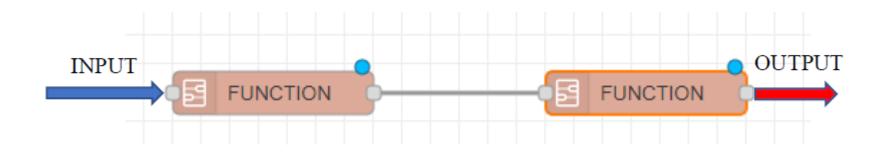
หน้าที่หลักของ Node-Red คือให้ผู้ใช้สร้างและจัดการกราฟแฟลว์การประมวลผล ข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบของโหนด โดยทำหน้าที่เชื่อมต่อและประมวลผลข้อมูลในรูปแบบ ของแพลตฟอร์มสตรีมข้อมูล (streaming platform) โดยรองรับการสร้างและปรับแต่ง โหนดต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับงานที่ต้องการทำในโครงการแต่ละรายการ

ส่วนประกอบของ Node-Red

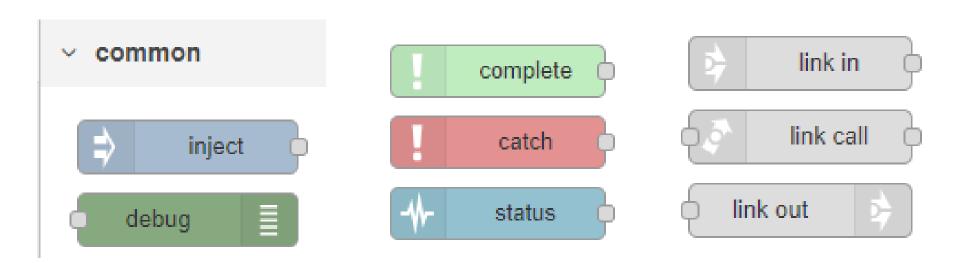
การใช้งาน Node-Red

Node ใน Node-RED มีการทำงานรับข้อมูลเข้า (Input), ประมวลผลข้อมูล (Function), และส่งข้อมูลออก (Output) โดยมีความหมายและภาระงานที่แตกต่างกัน เช่น HTTP Input Node ใช้รับคำขอ HTTP, Function Node ใช้เขียนโค้ด JavaScript, และ Debug Node ใช้ แสดงข้อมูลผลลัพธ์ โหนดทำงานร่วมกันเพื่อสร้างกระบวนการและประมวลผลข้อมูลใน Node-RED ตามความต้องการของผู้ใช้

การใช้งานโหนดต่าง ๆ ใน Node-Red

Common

Common Node (โหนดทั่วไป) เป็นประเภทของโหนดที่มีการใช้งานทั่วไปมากที่สุด โดยเป็น โหนดที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการพื้นฐานของ Node-RED ทำหน้าที่ในการตั้งค่าและจัดการ เส้นทางการไหลของข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยโหนดต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อกัน ในตัวอย่างนี้อาจมีโหนดเข้า (Input Nodes) เช่น MQTT, HTTP หรือ WebSocket, และโหนดออก (Output Nodes) เช่น Debug, HTTP Response ซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทางการไหลของข้อมูลตามลำดับของโหนดนี้

1. Inject Node

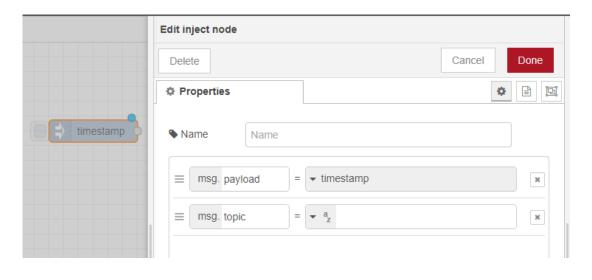
Inject ใน Node-Red เป็นโหนดที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการ โดยเป็นตัวแทนของเหตุการณ์ (event) หรือเหตุการณ์ที่เริ่มต้นกระบวนการทำงาน

องค์ประกอบหลักของโหนด Inject ประกอบด้วย:

- 1. Timestamp (ประเภท: timestamp): เป็นข้อมูลเวลาที่เริ่มต้นกระบวนการ ค่านี้สามารถกำหนดได้ ว่าเป็นเวลาปัจจุบันหรือเวลาที่กำหนดเอง
- 2. Payload (ประเภท: ข้อมูล): เป็นข้อมูลที่ส่งผ่านไปยังโหนดถัดไปในกราฟ ข้อมูลใน Payload สามารถเป็นประเภทต่างๆ เช่น ข้อความ (string), ตัวเลข (number), ออบเจ็กต์ (object) หรืออาเรย์ (array) ซึ่งขึ้นอยู่กับการกำหนดค่าในการใช้งาน

โหนด Inject สามารถใช้ในการเริ่มต้นกระบวนการในหลายวิธี

- 1. เริ่มต้นกระบวนการที่กำหนดเวลา: โหนด Inject สามารถกำหนดให้เริ่มต้นกระบวนการในเวลาที่กำหนด โดย การเลือกค่า Timestamp เป็นเวลาที่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์
- 2. เริ่มต้นกระบวนการด้วยการกดปุ่ม: โหนด Inject ยัง สามารถใช้เป็นปุ่มเริ่มต้นกระบวนการ สามารถกำหนดให้ เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อคลิกที่ปุ่ม Inject ในหน้าต่าง Node-Red
- 3. เริ่มต้นกระบวนการจากเหตุการณ์ภายนอก: สามารถ ใช้โหนด Inject เพื่อรอรับเหตุการณ์จากแหล่งข้อมูลภายนอก เช่น การรับข้อมูลจากเซ็นเซอร์หรือระบบอื่น ๆ และนำข้อมูล ที่ได้รับมาเป็น Payload เพื่อส่งต่อไปยังโหนดอื่น ๆ ในกราฟ

โหนด Inject เป็นโหนดที่มีความสำคัญในการ สร้างกราฟ Node-Red เนื่องจากมันเป็นจุดเริ่มต้น ของกระบวนการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโหนดอื่น ๆ สามารถตั้งค่าและใช้งานโหนด Inject ได้ตามความ ต้องการของโปรเจกต์

2. Debug Node

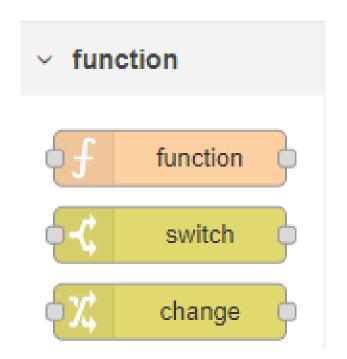

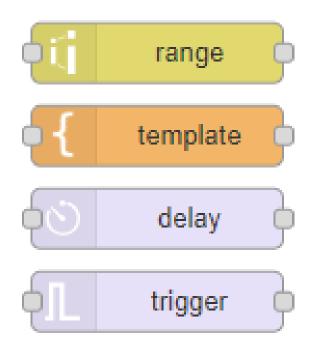
Debug เป็นกระบวนการการตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในโปรแกรมหรือระบบที่กำลังทำงาน การ debug ช่วยให้นักพัฒนาซอฟต์แวร์สามารถวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อผิดพลาดเพื่อหาสาเหตุและแก้ไขได้ การ debug มักใช้เครื่องมือหรือโปรแกรมช่วย เช่น:

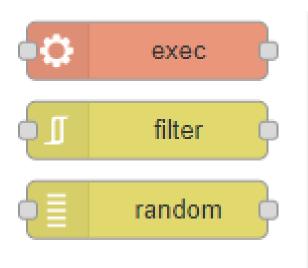
- 1. ตัวแปรการแสดงผล (print statement): การแสดงผลข้อมูลต่างๆ ในตำแหน่งที่สำคัญของโค้ด เช่น ค่าตัวแปร ข้อความสถานะ เพื่อตรวจสอบค่าและสถานะของโปรแกรมในขณะทำงาน
- 2. เครื่องมือ Debugging: เป็นโปรแกรมหรืออุปกรณ์ที่ให้ความสามารถในการตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาด มีฟังก์ชันต่างๆ เช่น การหยุดทำงานที่จุดหนึ่ง (breakpoint) เพื่อตรวจสอบค่าข้อมูล การดูค่าตัวแปร การติดตามการเข้าถึงฟังก์ชัน และอื่นๆ
- 3. การบันทึกข้อมูล (logging): การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของโปรแกรม รวมถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ไว้ในไฟล์หรือระบบ บันทึกเพื่อวิเคราะห์หรือตรวจสอบภายหลัง
- 4. เครื่องมือตรวจสอบการทำงาน (debugger): เครื่องมือที่ช่วยให้นักพัฒนาสามารถติดตามกระบวนการทำงานของโปรแกรมได้ ละเอียด รวมถึงเข้าถึงค่าตัวแปร การเรียกฟังก์ชัน และกระบวนการอื่นๆ ในระหว่างการทำงาน

์ฐวัฒน์ พัลวัล

Function

1. Function Node

Function ใน Node-Red เป็นโหนดที่ใช้ในการเขียนโค้ดหรือสคริปต์ที่กำหนดเองเพื่อประมวลผลข้อมูลหรือกระบวนการที่ซับซ้อนกว่าที่ โหนดอื่นๆ ใน Node-Red สามารถทำได้ โดยโหนดนี้ให้คุณเขียนโค้ด JavaScript ภายในตัวเองเพื่อประมวลผลข้อมูลที่เข้าสู่โหนดและส่ง ผลลัพธ์ออกไปยังโหนดถัดไปในกราฟ Node-Red

โหนด Function มีลักษณะเด่นต่อไปนี้:

- 1. ภาษาโปรแกรม: สามารถเขียนโค้ด JavaScript ภายในโหนด Function ซึ่งเป็นภาษาโปรแกรมที่กว้างขวางและมีความสามารถ มากมาย เพื่อประมวลผลข้อมูลตามต้องการ
- 2. การประมวลผลเส้นทางที่ซับซ้อน: โหนด Function ช่วยให้สามารถดำเนินการประมวลผลที่ซับซ้อนและยืดหยุ่นขึ้นได้ โดยคุณสามารถ เขียนโค้ดที่ต้องการในการประมวลผลข้อมูล การควบคุมการไหลของข้อมูล หรือการเรียกใช้งานบริการหรืออุปกรณ์ภายนอกได้
- 3. การเข้าถึงข้อมูล: โหนด Function สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เข้าสู่โหนดได้ โดยข้อมูลนั้นจะถูกส่งผ่านเป็นพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน JavaScript ภายในโหนด เช่น ข้อมูลจากโหนดที่เชื่อมต่อมา หรือข้อมูลที่ได้รับผ่านการสื่อสารกับอุปกรณ์หรือบริการอื่นๆ

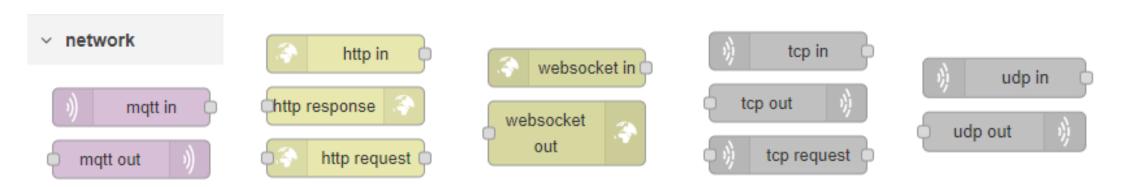
โหนด Function เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ทรงพลังในการทำงาน โดยมีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับแต่งการประมวล ผล ข้อมูลและการควบคุมไหลข้อมูลให้ตรงตามความต้องการของโปรเจก็ตั้^{ฒน์ พัลวัล}

2. Delay Node

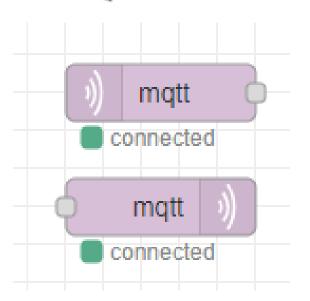
โหนด Delay ใน Node-RED เป็นอีกหนึ่งโหนดที่มีความสำคัญในการควบคุมและจัดการ เวลาในกระบวนการของแพลตฟอร์มนี้ โหนดนี้ใช้สำหรับการทำให้กระบวนการหยุดชะงักหรื อ หน่วงเวลาก่อนที่จะส่งข้อมูลออกไปยังโหนดถัดไปในการไหลของข้อมูล ซึ่งจำเป็นต้องใช้เมื่อ ต้องการเสียดายหรือควบคุมการกระทำหลังจากเหตุการณ์เกิดขึ้น โดยค่าที่ตั้งค่าในโหนด Delay จะเป็นเวลาที่กำหนดให้หน่วงเวลา (เช่น 1 วินาที, 5 นาที) ก่อนที่จะส่งข้อมูลต่อไปยังโหนดถัดไป ในกระบวนการ

Network

Network Node (โหนดเครือข่าย): เป็นประเภทของโหนดที่ใช้ในการเชื่อมต่อ Node-RED กับอุปกรณ์หรือระบบอื่นๆ ผ่านสถานะของเครือข่าย โดยสามารถทำการส่งข้อมูลออกไปยังเครือข่าย อื่นๆ หรือรับข้อมูลเข้ามาจากเครือข่ายนั้นๆ ตัวอย่างของโหนดเครือข่ายคือ MQTT, TCP, UDP ซึ่ง ช่วยให้ Node-RED สามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับอุปกรณ์หรือระบบอื่นในเครือข่ายนั้นได้

1. MQTT Node

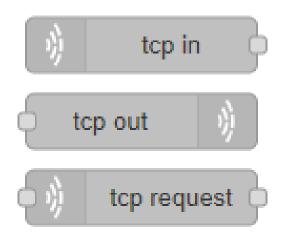

MQTT Node เป็น Node ที่ใช้สำหรับการเชื่อมต่อและการสื่อสารกับโครงสร้าง ระบบ MQTT (Message Queuing Telemetry Transport) ซึ่งเป็นโพรโตคอลการสื่อสารที่ มีให้ใช้กันอย่างแพร่หลายในการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างอุปกรณ์ในระบบ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things - IoT) และระบบเครือข่ายอื่น ๆ

MQTT เป็นโพรโตคอลที่เบาลงที่สุดและง่ายต่อการใช้งานในการส่งข้อมูลระหว่าง อุปกรณ์ และเหมาะสำหรับใช้งานในอุปกรณ์ที่มีข้อจำกัดทรัพยากรหรือแบตเตอรี่เล็กน้อย ใน โครงสร้างระบบ MQTT จะมีสองส่วนหลักคือ Broker และ Client

- Broker: เป็นตัวกลางที่ใช้ในการรับส่งข้อมูลระหว่าง Client ที่เชื่อมต่อเข้ามา ตัว Broker นั้นจะรับข้อมูลที่ส่งมา
 จาก Client และส่งต่อไปยัง Client อื่น ๆ ที่ต้องการรับข้อมูลนั้น ๆ
- Client: เป็นอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อกับ Broker เพื่อส่งข้อมูลหรือรับข้อมูล โดย Client สามารถเป็น อุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันที่ติดตั้งในอุปกรณ์เครือข่ายอื่น ๆ ที่เชื่อมต่อกับ Broker เดียวกัน

2. TCP Node

โหนด TCP (TCP Node) ใน Node-RED เป็นอีกหนึ่งชนิดของโหนดที่มีความสำคัญในการเชื่อมต่อ และสื่อสารผ่านโปรโตคอล TCP (Transmission Control Protocol) ระหว่าง Node-RED และอุปกรณ์ หรือระบบอื่นๆ ในเครือข่าย TCP เป็นโปรโตคอลที่ใช้ในการส่งข้อมูลตามแบบเชิงควบคุมและเชื่อมต่อใน รูปแบบที่เสถียรและน่าเชื่อถือ

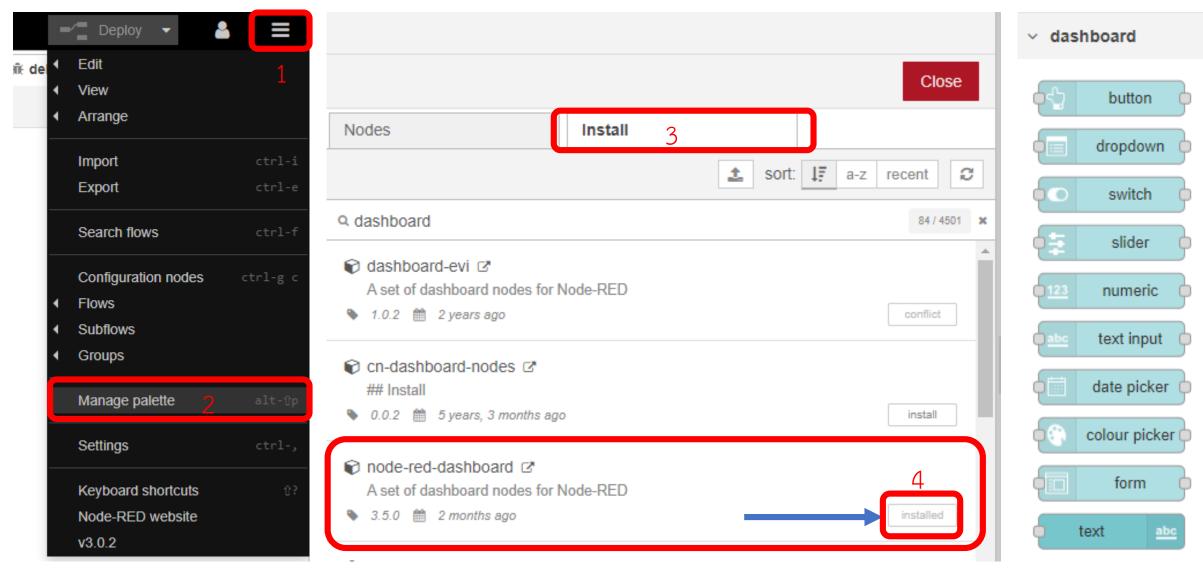
3. UDP Node

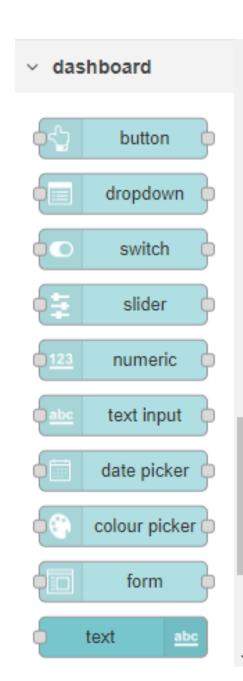

โหนด UDP (UDP Node) ใน Node-RED เป็นโหนดที่ใช้ในการเชื่อมต่อและสื่อสารผ่าน โปรโตคอล UDP (User Datagram Protocol) ระหว่าง Node-RED และอุปกรณ์หรือระบบอื่นๆ ใน เครือข่าย UDP เป็นโปรโตคอลที่ใช้ในการส่งข้อมูลแบบไม่มีการเชื่อมต่อ ซึ่งไม่มีการตรวจสอบความ ถูกต้องหรือการเสียหายของข้อมูล และมีประสิทธิภาพในการส่งข้อมูลอย่างรวดเร็ว

การติดตั้ง Node เพิ่ม

การติดตั้ง Dashboard Node เพิ่ม

Dashboard

Dashboard ใน Node-RED เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้าง และแสดงผลข้อมูลในรูปแบบของหน้าแสดงผล (User Interface) ที่ใช้ งานได้อย่างง่ายดาย โดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถควบคุมและ ติดตามข้อมูลใน Node-RED ได้อย่างสะดวกสบาย ผู้ใช้สามารถสร้างตัว แสดงผลต่าง ๆ ได้เช่น กราฟ, แถบสไลด์, ปุ่มควบคุม, กล่องข้อความ และอื่น ๆ ซึ่งสามารถปรับแต่งรูปแบบและระเบียบหน้าแสดงผลตาม ต้องการของโปรแกรมหรือโปรเจ็กต์ที่กำลังพัฒนาใน Node-RED

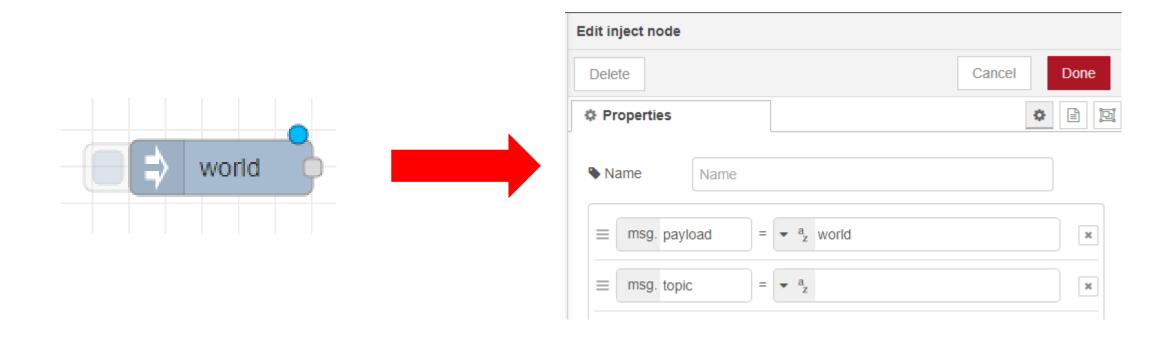
ณัฐวัฒน์ พัลวัล

54

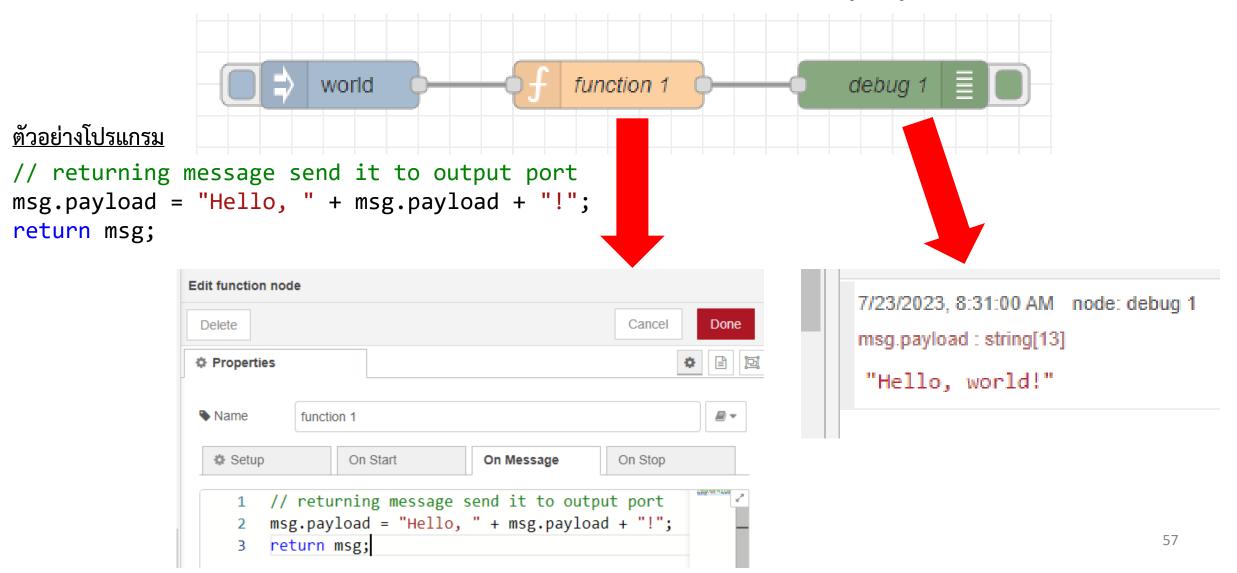
เริ่มใช้งานโปรแกรม Node-Red

1. ตัวอย่างการใช้งาน Function node รับค่าจาก INPUT โดยจะเป็นตัวอักษร String จากนั้นเพิ่มตัวอักษรด้วย Function node

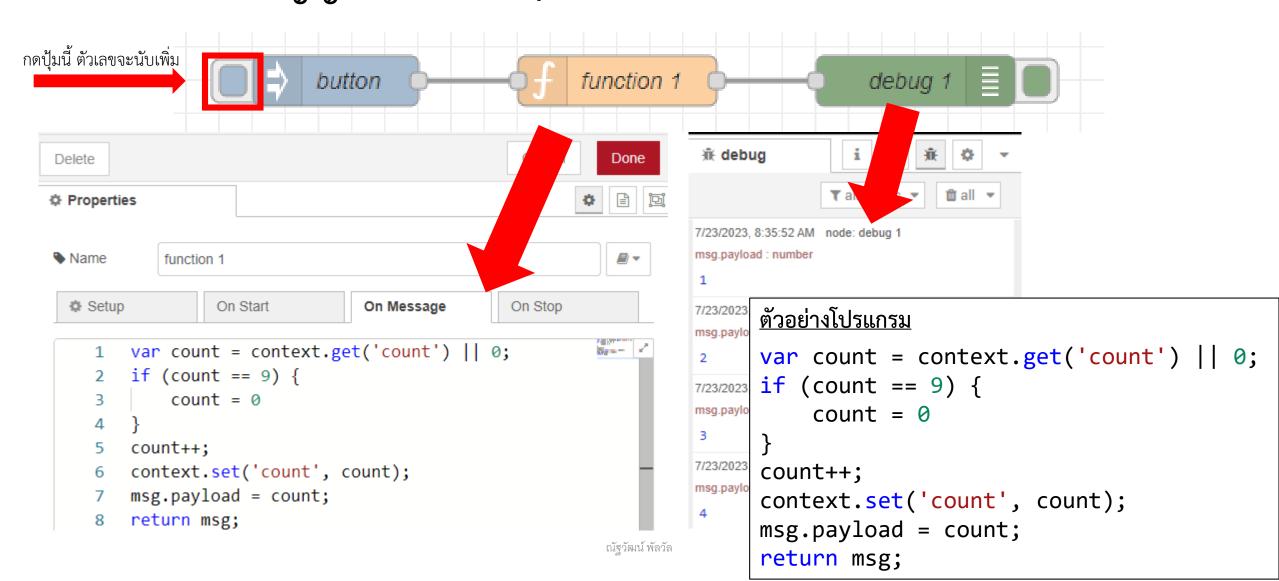
1.1 ส่งคำว่า World ออกมาจาก inject node

1.2 เพิ่ม Function node ในเขียนโปรแกรม โดยอ้างอิงค่าข้อมูลจาก inject node จากนั้นส่งออก ไปยัง Output Function node และเชื่อมต่อกับ Debug node เพื่อดูข้อมูล

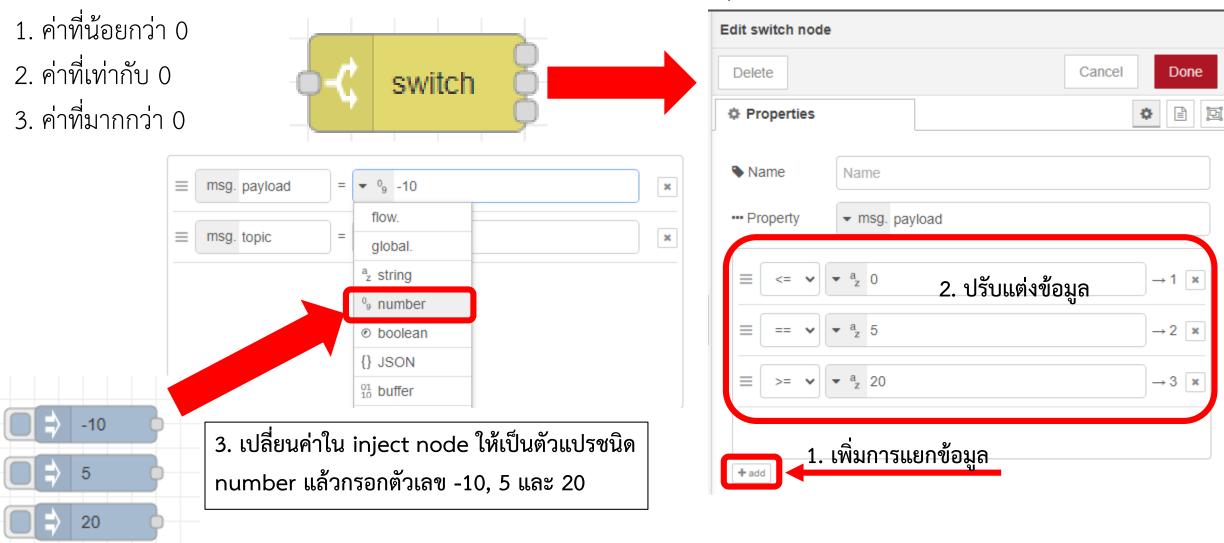

2. ตัวอย่างการใช้งาน Function node ทำ Counter นับจานวนตั้งแต่ 1-9 โดย จะทำงานเมื่อมีสัญญาณส่งมาที่ input Function node

3. ตัวอย่างการใช้ Switch node ในการแยกข้อมูลออกเป็นหลายทาง

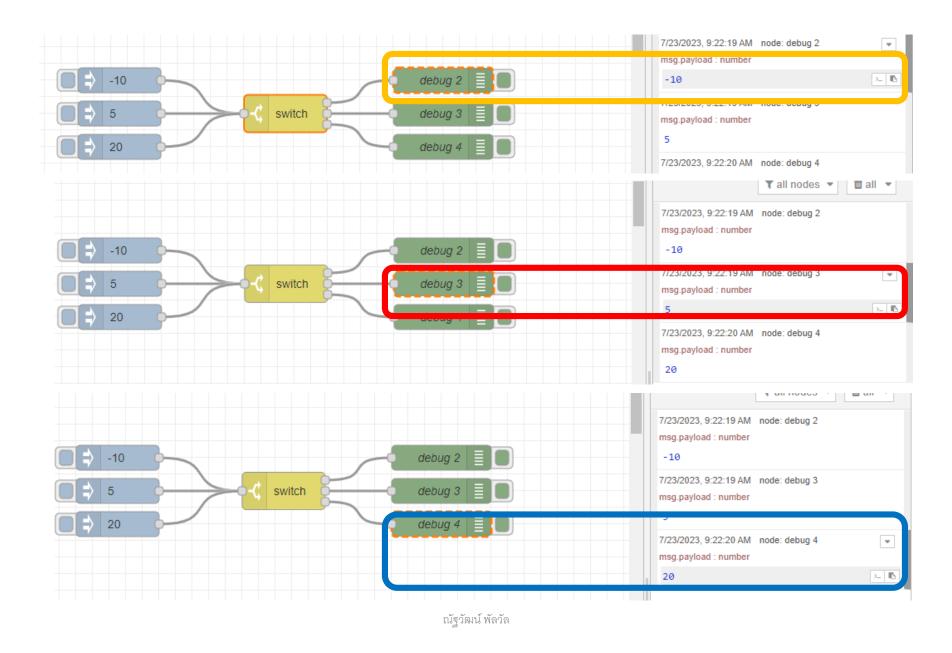
โจทย์ รับค่าตัวเลขเข้ามาให้กับ Switch node โดยแบ่งค่าออกไปสาม output ดังนี้

ณัฐวัฒน์ พัลวัล

59

ผลการทำงาน

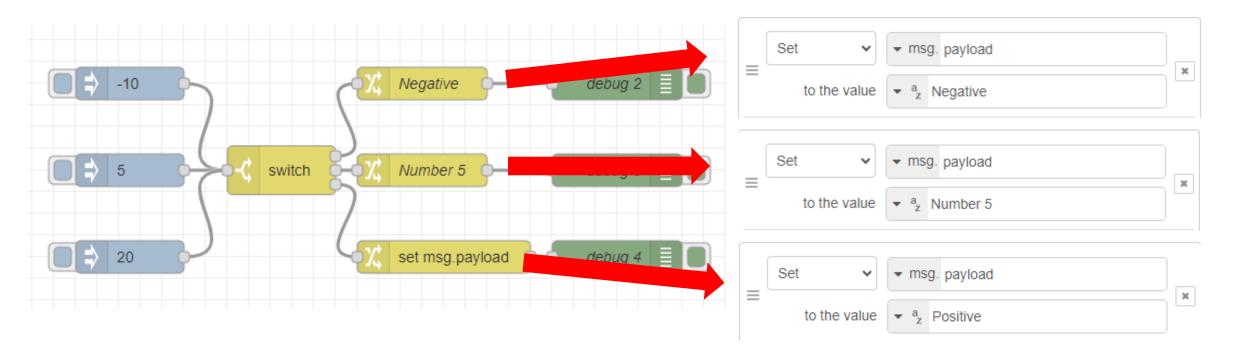

60

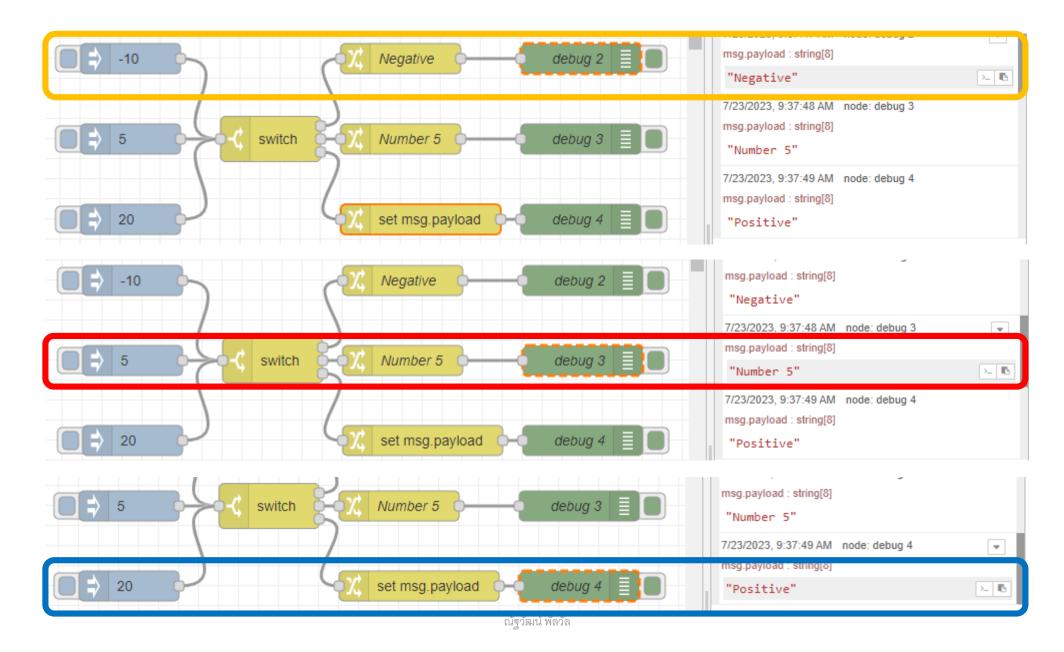
4. ตัวอย่างการใช้ Change node ในการเปลี่ยนแปลงข้อมูล

้ **โจทย์** เปลี่ยนแปลงค่าตัวเลขจาก Switch node ให้เลขที่ออกมาเปลี่ยนแปลงเป็นค่าString ดังนี้

- 1. ค่าที่น้อยกว่า 0 เปลี่ยนแปลงเป็น Negative
- 2. ค่าที่เท่ากับ 0 เปลี่ยนแปลงเป็น Zero
- 3. ค่าที่มากกว่า 0 เปลี่ยนแปลงเป็น Positive

ผลการทำงาน

JSON

JavaScript Object Notation

JSON (JavaScript Object Notation) คือรูปแบบของข้อมูลที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนและเก็บข้อมูลใน รูปแบบของข้อความ (text-based format) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เข้าใจง่ายและนิยมใช้ในการสื่อสาร ข้อมูลระหว่างแอปพลิเคชันต่าง ๆ รูปแบบของ JSON เป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการส่งข้อมูลข้ามเว็บ (Web data exchange) และใช้ในการเก็บข้อมูล (data storage) อย่างกว้างขวาง

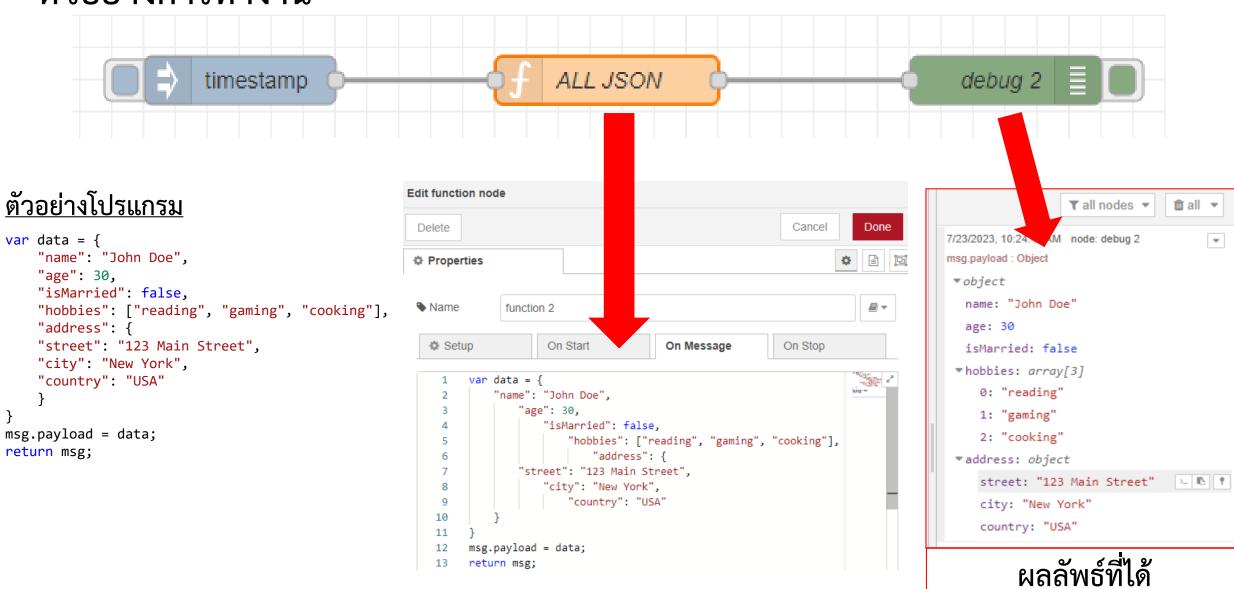
{"key": "values"}

คุณสมบัติที่สำคัญของ JSON คือ:

- JSON จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของชุดของคู่ของ "key-value" ซึ่งแสดงถึงชื่อ (key) และค่า (value) ของข้อมูล
- รูปแบบของ JSON เป็นเป็นข้อความธรรมดาและอ่านเข้าใจง่าย ทำให้สามารถอ่านและแก้ไขข้อมูลได้ง่าย
- รองรับชนิดข้อมูลพื้นฐานเช่น ตัวเลข (numbers), สตริง (strings), บูลีน (booleans), อาร์เรย์ (arrays), และ วัตถุ (objects)
- JSON เป็นรูปแบบที่เปิดเผยและเป็นที่นิยมในการใช้งานในภาษาโปรแกรมต่าง ๆ เช่น JavaScript, Python, PHP, Java, C++, และอื่น ๆ

64

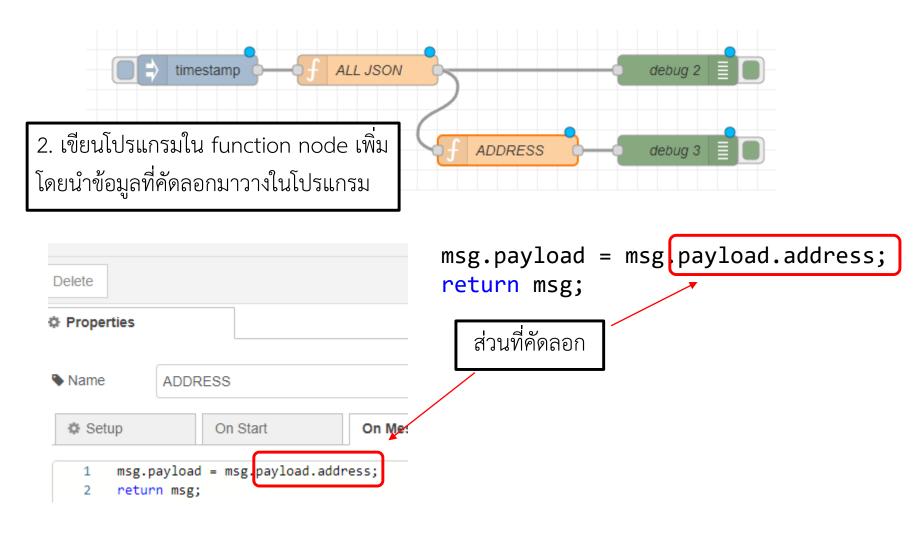
ตัวอย่างการทำงาน

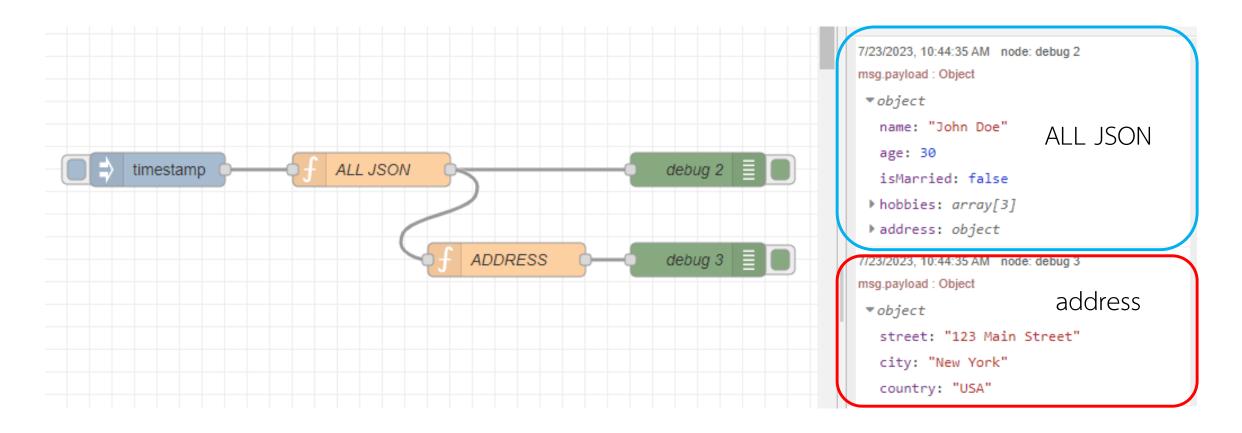
ตัวอย่างการทำงาน ในการนำบางส่วนของข้อมูลไปใช้งาน

ตัวอย่างเช่น การนำค่า address ไปใช้งาน

ผลการทำงาน

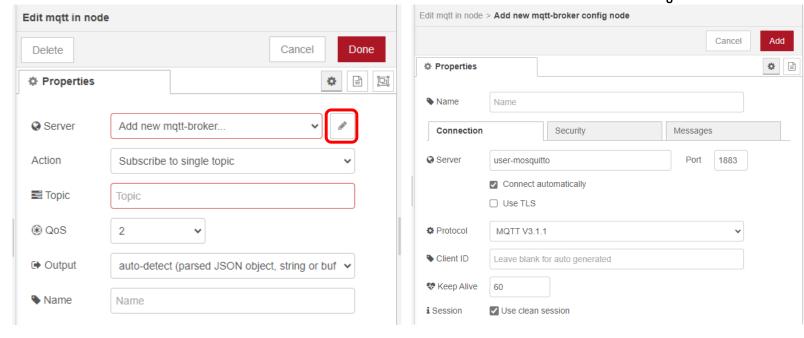

MQTT

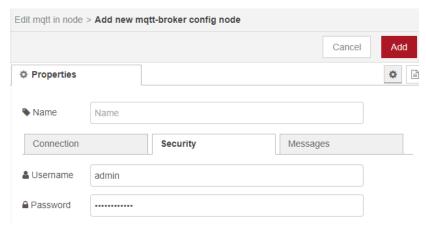
Message Queuing Telemetry Transport

การตั้งค่า MQTT

1. สร้าง Server MQTT เพื่อให้ MQTT IN ค้นหาที่อยู่ MQTT

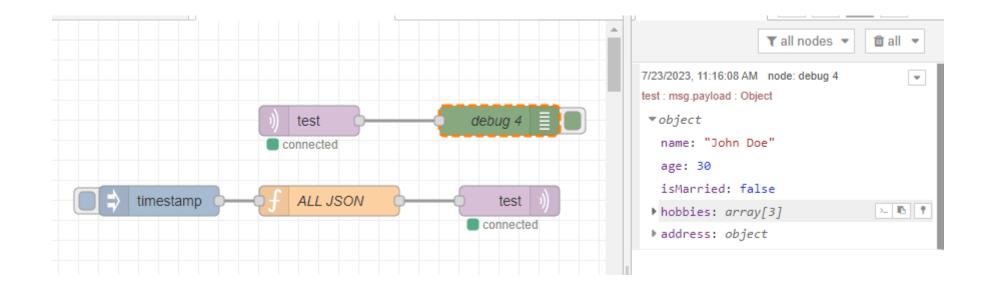

*Topic ต้องตั้งค่าให้ตรงกันระหว่าง Public และ Subscribe

Server	user-mosquitto
Port	1883
Protocol	MQTT V3.1.1
Client ID	ใส่หรือไม่ใส่ก็ได้
Username	admin
Password	Passord ตอนตั้งค่า Docker

ตัวอย่างการใช้งาน ส่งข้อมูลแบบ JSON โดยใช้ Topic = "test"

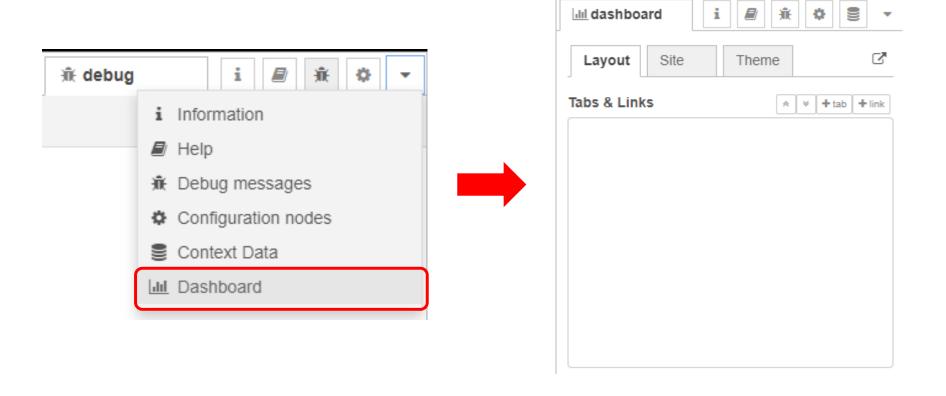

DASHBOARD

การใช้งาน Dashboard

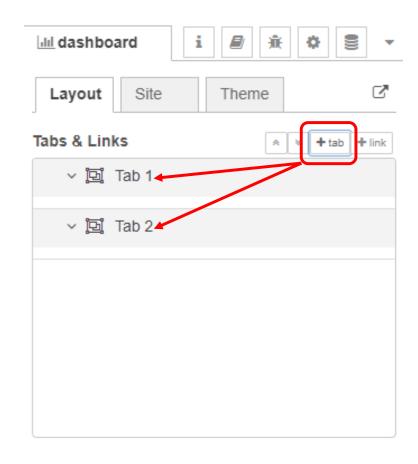
1. การเพิ่มหัวข้อหลักหน้า Dashboard ก่อนการใช้งาน

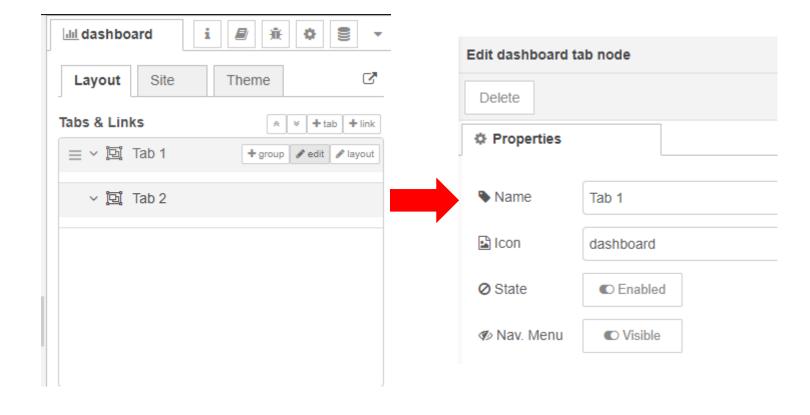
การจะใช้งาน Dashboard จะต้องทำการเพิ่มหน้า tap ให้กับ Dashboard ก่อน เพื่อเป็นการระบุที่อยู่ของ กราฟฟิกที่ผู้ใช้งานสร้างขึ้นว่าต้องการให้ไปอยู่ตำแหน่งใดในหน้า Dashboard

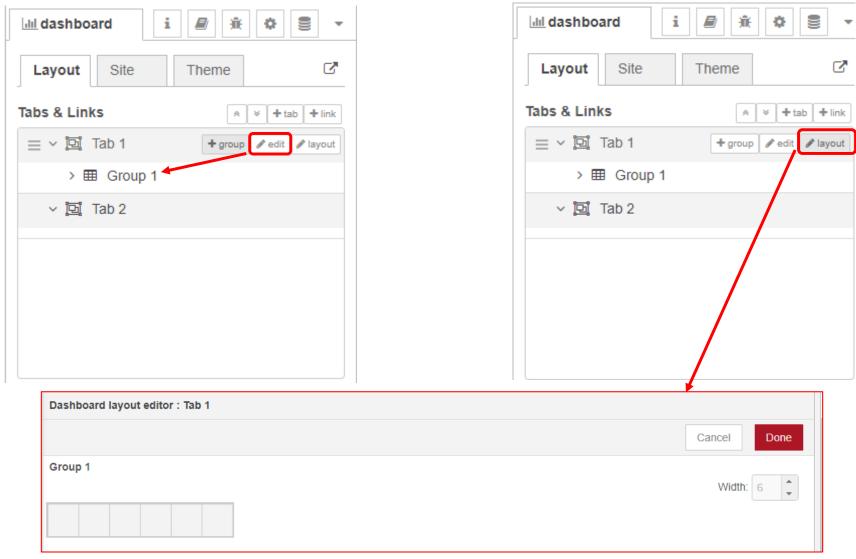
2. เพิ่มหัวข้อ tap ในแต่ละ tap จะเป็นชื่อ หัวข้อหลักในหน้าจอ Dashboard

3. แก้ชื่อหัวข้อได้ใน edit

4. การเพิ่ม Group ภายในหัวข้อ tab

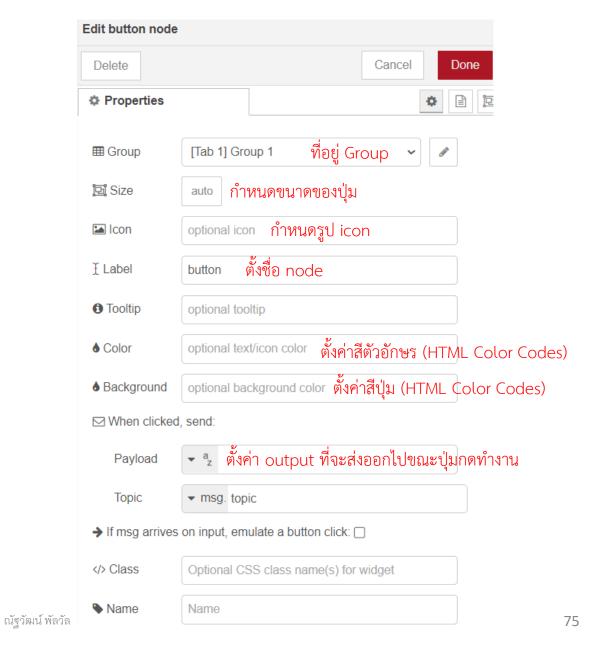
Dashboard Node

1. Button node

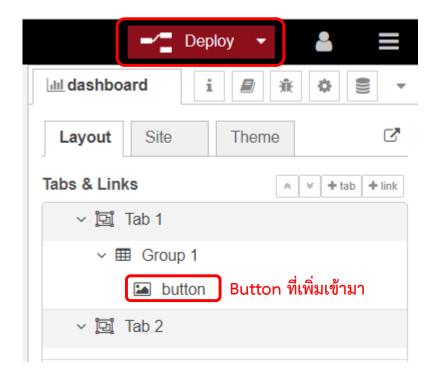

ปุ่มกดสั่งงานในหน้า Dashboard สามารถตั้งค่าข้อมูลที่ในส่งได้ การจะ สั่งงานจำพวก Dashboard Node จะต้องไปสั่งในหน้า เว็บ UI จึงจะ สามารถสั่งงานได้

1.1 เพิ่ม Button node กดเข้าไปใน node เพื่อตั้งค่าการสั่งงาน

1.2 เมื่อมี button เพิ่มเข้ามา กด deploy เพื่อเป็นการเริ่มทำงานของ dashboard

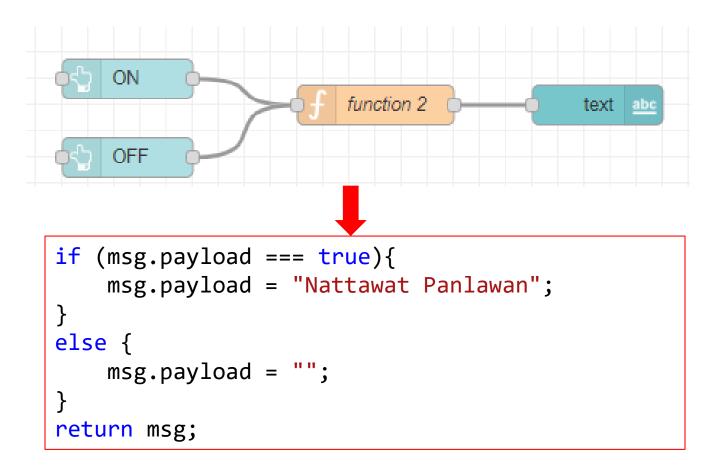
1.3 การเปิดหน้า UI Dashboard สามารเข้าใช้งานหน้าเว็บ Dashboard ได้ โดยการเข้าไปที่เว็บไซด์ http://127.0.0.1:1880/ui

การตั้งค่าแรก สามารถนำไปใช้ต่อยอดใน Node อื่น ๆ ของ Dashboard ได้

ตัวอย่างการใช้งาน button และ text ร่วมกัน

โ**จทย์** เมื่อกดปุ่ม ON ให้แสดงชื่อตัวเอง หากกดปุ่ม OFF จะไม่มีการแสดงค่า

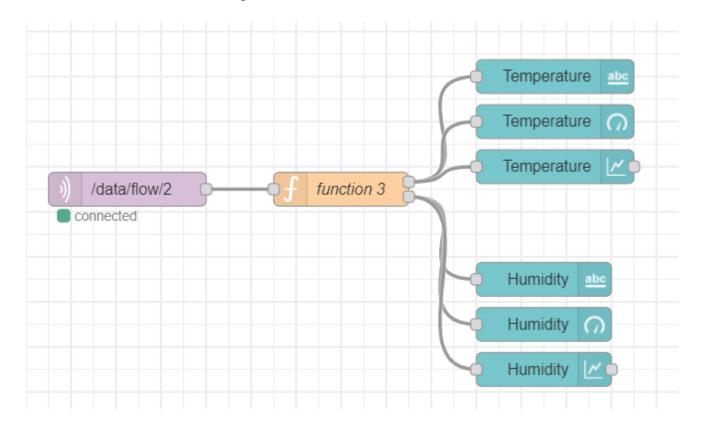

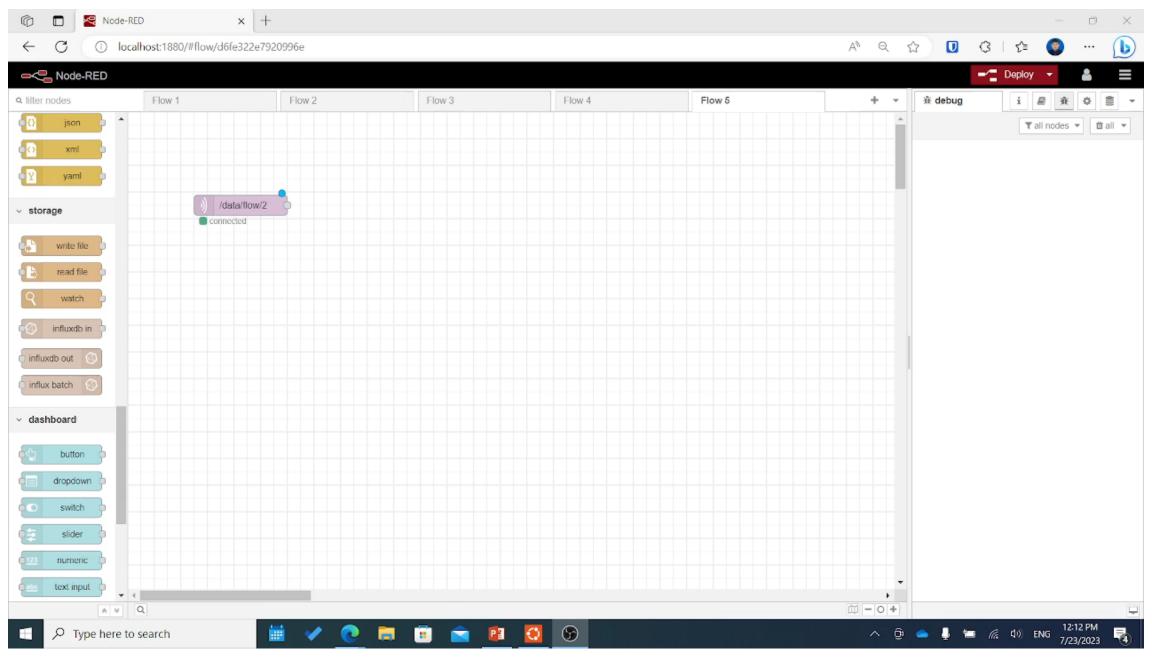

ตัวอย่างการใช้งาน MQTT กับ Dashboard

โจทย์ รับค่าสภาพแวดล้อมจาก MQTT แล้วนำค่าอุณหภูมิและความชื้นมาแสดงผลยังหน้า dashboard

กบุ๊ฐวัฒน์ พัลวัล